

FELSŐDUNÁNTULI HÉTFŐ

POLITIKAI, TARSADALMI ES SPORT-HETILAP

HÉTFŐ 1944. augusztus 21.

Előfizetési árak:

NEMETORSZAGBAN

Egész évre RM 12.-

Fel évre . . . 6.-

Negyed évre . . . 3.-

Argentantól nyugatra és keletre a német ellentámadás további teret nyert

Berlin, augusztus **

Berlinből jelentik: Normandiában a kanadaiak Falaise és Argentan térségében az itt kialakult arcvonal mindkét szárnyán folytatták nagyerejű támadásaikat. A német hadműveletek ezzel párhuzamosan és tervszerűen folynak és visszaszorítják az ellenséget. Argentan szilárdan német kézben van. Brietagneban az erődítési öve-

zetben nagy és elkészeredett harcok dúlnak. St. Malo fellegvára elcsesett. Hős védői csaknem három hétig védelmezték a túlerővel támadó ellenséggel szemben. Nevük a történelem lapjaira kerül. Egy későbbi jelentés szerint a német csapatok az Orne-tól nyugatra, a folyó mögé vonták vissza mélyen előrenyomuló állásukat. Az ellenség itt megkísérelt áttöréseit visszautasították. Argentan

körzetében szétverték a németek az ellenség vonalkiszélesítési kísérleteit és ugyanakkor saját arcvonalukat itt kibővítették. Az Orleans körüli rendkívül heves és elkészeredett csata során az angolszászok ezt a várost birtokukba vették. Argentantól nyugatra, és keletre a német ellentámadás, — mint lapzártakor jelentik, — újabb eredményeket hozott és több helység német kézre került. (MTI)

Jassi térségében a bolszevisták támadást készítenek elő

Berlinből jelentik: A keleti harctéren a román csapatok véresen visszaverték a Dnyeszter alsó folyásánál megkísérelt bolszevita támadást. Sanoktól nyugatra heves harcok vannak folyamatban. Baranov körzetben visszavetették az ellenség támadását és tényeregségre tettünk szert. Vilkovickén térségének mindkét oldalán a szovjet sok páncélos, 14 lövész-

hadosztály és repülőgépek bevetésével ismét támadásba lendült. Az elkészeredett harcok során Vilkovickén városa újból szovjetkézre került. A lett arcvonalon az ellenség áttörési kísérletei véresen összeomlottak. Észtországban a bolszevisták valamennyi nagyerejű támadását felfogtuk. Az oroszok az elmúlt nap harcaiban 110 repülőgépet vesztek. Egy újabb

jelentés szerint a keleti harctér déli szakaszán a Kárpátok előterében csak élénk járőr- és felderítő tevékenység volt. Jassi térségében a bolszevisták minden előkészületet megtektek egy új, nagy támadás megindítására. A baranovi hídfőállásban az oroszok különösen hevesen támadtak, de a németek visszaszorították őket és területnyereséget értek el. (MTI)

Toulon és Cannes között kiszélesedett a déli inváziós arcvonal

Berlin, augusztus **

A délfranciaországi inváziós harcokról jelenti a Német Távirati Iroda: Az ellenség Toulon és Cannes között ki tudta szélesíteni arcvonalát. Toulontól nyugatra megakadályoztuk, hogy az ellenség újabb csapatokat szállítson partra és a megheiusult kísérlet súlyos véráldozatot követelt an-

golszász részről. A német légiőro eredményesen támadja az inváziós műveleteket. A délfrancia partok előtt újabb 2 ellenséges aknaszedő naszádot elsüllyesztettünk, 1 rombolót pedig megrognáltunk. Augusztus 17-én az angolszászok újabb erősítéseket kaptak. St. Raphael és Ieres között a Maures-hegy körül adáz

küzdelem tombol. A hegytől északra, a völgyben, a németek támadásra indultak és visszaverték az ellenséges ejtőernyősöket. A Cannes-ba betört ellenség nyugat felé akart tovább előnyomulni, de ezt megakadályozták. Toulon két szélén a megkísérelt ellenséges támadás véresen összeomlott. (MTI)

A Velence elleni terrortámadás áldozatainak temetése idején riadó volt

Milánó, augusztus **

Milánóból jelentik: Velencében pénteken temették igen nagy részvét mellett a hétfői angolszász terrortámadás áldozatait. A velencei patriárka a gyászszertartáson beszédet mondott. Nem tehe-

tünk mást, — jelentette ki többek között, — mint felémelni tiltakozó szavunkat. Tudjuk, hogy a háború nem ismer kíméletet, de semmivel sem indokolható és menthető az, hogy a háború ürügyével asszonyokat, gyermekeket,

védetelen járókelőket és utasokat pusztítanak el. Mialatt a gyászszertartás tartott, megszólaltak a szirénák. A gyászoló közönség az ellenséges gépek közelgő morájának hallatára sietve elszéledt. — (MTI)

Mindenfelől

A SZAJNA-öbölben, mint az MTI jelenti Berlinből, az új német tengerészeti fegyverek egy 15 ezer tonnás ellenséges csapatszállítóhajót és 8 más hajót süllyesztettek el 84 ezer bruttóregiszter tonna úrtartalommal.

BERLIN: Péntekre virradóra egyes angolszász repülőgépek Ludwigshafenre és több más Rajna-westfáliai területre bombákat dobtak. (MTI)

PRÁGA: A Cseh-Morva protektorátus egész területe a totális mozgósítás jegyében áll. Minden nem-hadifontosságú iparüzem munkáját beszüntetik, a kulturális, gazdasági, jogi, mezőgazdasági stb. életben egyszerűsítéseket hajtanak végre. Sok folyóirat megszűnik, a napilapok hétköznap 4, vasárnap 6 oldalon jelenhetnek csak meg. Korlátozzák a jármű és vasutforgalmat és csupán üzemi sportversenyeket szabad ezután rendezni. (MTI)

LISSZABON: Péntekre virradóra folytatódott az erős V. 1. támadások Dél-Anglia és London ellen. (MTI)

BERLIN: Az olaszországi arcvonalon a németek véresen visszaverték az angolszászoknak az Arno folyón át megkísérelt több támadását. Ezenkívül felderítő harcok folytak. (MTI)

BUKAREST: Pénteken Floesti vidéke ellen intéztek támadást angolszász bombázókötetek. A légvédelem 14 gépet felött. MTI

HELSINKI: A Ladoga-tótól északnyugatra a finn csapatok elfoglaltak egy magaslatot. A többi arcvonalzakaszon nem történt említésre méltó. (MTI)

TOKIO: Hatnaka, egy Moszkvából nemrégiben visszatért újságíró szerint az orosz nép nagyon belefáradt már a háborúba, de azzal biztatják, hogy a győzelem rövidesen itt lesz. A Szovjet-Újgó embervesztését 15 millióra becsülik. A pusztulás a németek által kitérített területeken borzalmas. (MTI)

ZÁGRÁB: A kommunista bandák utánpótlási szállítási elleni küzdelem során az egyik dalmát szigetnél 114 csónakot székmanólytak a németek. (MTI)

Érdekes apróságok

A „Fortune” c. USA újság Charles Murpli tudósítóját egy angol felfogást közül Anglia jövő politikájáról Európa és Oroszországgal szemben. Londonban így ír a tudósító: világos, hogy Sztalin az angol kivágásokat Európával szemben semmibe sem veszi. A lengyel kérdésben Londonnak minden befolyását fel kellett adni. Ezzel kapcsolatban Bulgária, Magyarország és Románia attól tartanak, hogy orosz-protektorátusok lesznek, míg Jugoszlávia és Cseh-szlovákia függetlenek maradhatnak. A külpolitikában azonban az orosz felfogáshoz kell alkalmazkodnia. Az összes keleti államok azonban csak parasztok lesznek az orosz sakkjátékban. Ami Nyugat-Európát illeti Moszkva nem kíván feltétlen államföderációját, hanem kftállamok sorát állítaná fel, amelyben szabadon gyakorolhatja nyomást. A legkomolyabb a német probléma, amit az oroszok Németországgal kapcsolatban határoznak, elfogja dönteni Európát és tagadhatatlanul Anglia sorsát.

A harc a francia terroristák ellen az utóbbi időben roppant formákat ölt, melyek a legfélelmetesebb csikágói gengszter, bandák cselekedeteire emlékeztetnek. Ebben a harcban nemcsak az államhatalom képviselői, hanem ezek hozzátartozói is kivanak téve a veszélynek. Egy Hoch-Savoyai kerületből jelentik: egy terrorista támadásnál a kerületi vezető feleségét 3 gyermekével közfűz 2 hónapos bébivel elhurcolták tuszként. A ház ki lett fosztva és szétrombolva. A terroristák hátra hagytak egy irást, melyben kijelentik, hogy a kerület-vezető feleségét 3 gyermekével meggyilkolják ha egyetlen terroristát is kivégeznek.

Az Atlantik-fal, mely egy csodálatosan összeépített rendszer seholsem volt könnyen bevehető. — írja „News Week”. Nehéz munkát jelentett feltörni és teljesítette azt a működését amelyért építve lett, mégpedig azt, hogy az ellenséges hadműveleteket hátráltassa, nem pedig feltartsa. Egyes partraszállási helyeken katasztrófa előtt álltak az amerikaiak, mert a támadó utász és a gyalogsági csapatok, melyek a parthoz közeledtek, erős német tüzet kaptak a beépített védelmi állásokból. Soknak a vízbe kellett ugrani és elvesztette közben fegyverét. Az a terv, hogy a partsávot megszabadítsák az akadályoktól nem járt sikerrel. Azok a katonák, akik a vízijárműveken voltak, a vízbe kellett ugrani és uszva partra jutni. Egy sereg partraszállító jármű aknáktól lett felrobbantva vagy némét cölöp akadályokra lettek kergelve, márok a német tűzfegyverek áldozatai lettek.

Katja, az üteg kedvence

Templom ez itt, a Természet csodálatos nagy temploma. A komoly büszke fenők mintha kis papok lennének, akik a nagy miséhez a segédletet szolgáltatják. A fenő illata, a selymes fű lehelete a tömjénillat és a madarak csicseregése a felfelé szálló zsolozsma... Ezt érzed, amint felfelé baktatsz lóháton és közben a Vilám jobbra-balra kaposd a fejével a zöld lombok után... De egyszerre megváltozik a kép, földbevált kiserődök tűnnek fel előttünk, s fent a gerincen ponyvával letakart hegyiágyuk pihennek.

Az egyik hegyi ágyus üteg tüzelőállásában vagyunk.

A nap csak halvány fénypamacsokat dob be a sűrű lombok között és a fénycsíkok érdekes mintákat rajzolnak a gypeszönyegre, meg a kiserődök fényökéreggel fedett tetejére. Pompás, remekül berendezett tüzelőállás...

Most csend van az egész vonalon, a kezelők a hegyoldalon szerteszéjjel tanyáznak, de mindig készen arra, hogy tűzparancs érkezik.

Az egyik kiserőd padkájánál nagy embergyűrű van. Hangos nevetés hangzik fel olykor-olykor. Félénk, hosszúlábú állatot fognak körül, azzal játszanak, mint az önfeledt gyermekek.

— Katja, ütegünk kedvence, — mutatják be. S Katja háromhetes szelid szemével ránk bámul. Nyakigláb az egész állatka... Aztán megismerjük az élettörténetét. Lent, az öszvérállás környékén fogták egy héttel ezelőtt a tüzerek. Remegett, félt, reszketett, mikor elfogtak és sírándozva vinyogott az édesanyja után. Ki tudja, mikor lett árva és milyen körülmények között.

Dél van, valakinek eszébe jut, hogy régen evett Katja, Ketten is ugranak a közeli kiserődbe s nemsokára hozták a kétdecis üveget, amelynek nyakára gumicsövet huztak.

— Ez a cuclija, — mutatja az egyik hadapród. — Már irtam haza, hogy küldjenek egy rendes gumicuclit. Igaz elfelejtettem megírni, hogy milyen célra. Postafordultával aztán jött a levél: Ugyan fiam csak nem tértél vissza a dudlis üveghez. Ugy, hogy újabb tábori lapot kellett meneszteni a félreértések elkerülése végett — mondja mosolyogva...

Katja jóízűen nyakalja a tejet, amit mindennap nagy nehézségek árán, a közeli faluból szerez be az üteg számára. Mikor végez, kéjesen megrázkódik, aztán felnyújtja hosszú, karcsu nyakát és nyalni kezdi a hadapród haját.

Nem kell ide borbély sem, — mondja az egyik tüzér. — Katjának a hajnyalás a legkedvesebb szórakozása...

Most megremeg Katja, félösen bujik oda a hadapród ölébe. Hatalmas kutya tűnik fel a láthatáron.

— Megjöttél Delatyn, — üdvözlök a tüzerek. Nyomban bemutatják ezt is. Orosz kutya. Még

Delatynban fogtuk, azóta hűségesen kitart mellettnk: Erdekes szokása van. Ha valakire előtte rámutatnak és azt mondják: partizán, nyomban nekiugrik az illetőnek... Katja nagyon fél tőle...

Most aztán teljes az üteg állatsereglete, ... szólal meg a zászlós. — Itt van Zsukov, — mutat egy apró vörösszőrű kutyára. — Ez a kutya az oroszoktól került. Zsukov viszont nagyon fél Katjától... Bizonyára nem tudja elképzelni, hogy miféle szerzet lehet ez a nyakigláb állatka...

Katjának köszálni van kedve... A hadapródmester elengedi. Hosszú lábaival elmászkal a lövegek felé. Ertelmes arccal mindent megtekint, mintha sohasem látta volna...

Megható volt a múlt nap, — meséli a zászlós. — H. K. főhadnagy úrnak, parancsnokunknak születésnapja volt. Főhadnagy urunk, mióta elfoglaltuk ezt az állást, állandóan a főfigyelőben tartózkodik. Így Katját sem láthatta. Tavaszszón azonban mindig érdeklődött felőle. Elhatározták, hogy most az ünnepélyes alkalommal, mivel mással nem tudunk kedveskedni üteparancsnokunknak, felvisszük hozzá Katját. Hatalmas virágcsokrot kötöttünk, az üteg minden egyes embere szedett néhány szálát és csinos kis koszorút fontunk a Katja nyakába is. Nagy volt az öröm, mikor megérkeztek...

Ilyen apró örömök napokig megédesítik az életünket...

Az elsőtiszti kiserődből éles hang szívt fel.

— Tüzkészültség! Mindenki pillanatok alatt a helyén van. Katja egyidőre kegyvesztett lett. Lövegvezetők, kezelők, szótlánul végzik munkájukat.

Pattognak a tűzparancs szavai... Katja értelmetlenül bámulja az egész mozgást.

Aztán felhangzik a sortüz. Egy-más után bődülnek el az ágyúk, s néhány pillanat múlva, mintha visszhang lenne, hallatszik a becsapódások döreje...

Katja meg sem rezzen. Csak áll, mikor az újabb sortüz eldördül... Nemsokára újabb vezényszó hangzik fel:

Tűzszünet!

A tüzerek az elsőtiszti kiserőd elé gyülekeznek. Kíváncsiak mire lőttek, és mi az eredmény. Csak néhány perc múlva jut eszébe valakinek Katja. Hiába no, bármilyen kedves a háromhetes özike, idekint mégis csak az ágyúnőtt a legjobban a tüzér szívéhez...

— Odafent lesz a lövegeknél. — mondja az egyik.

— Azt hiszem, nincs többé Katja, kétkezik a másik.

De nincs semmi hiba, mert nemsokára hozza ölébe a hadapród és behelyezi a részére készített, elkerített helyre:

Itt szaladgálhatsz Katja, nézze meg az ember, még milyen izgalmat csinál az eltűnésével!

Kaplony György hdgy. haditudósító.

Német katonaszínház a Polarfronton

A német színészek mindenhol ellátogatnak, ahol német katonák állnak őrt hazájuk védelmére. Fáradságot és időt nem kímélve, sokszor a legnehezebb terep — és közlekedési nehézségek közepette végzik feladatukat a frontkatonák szórakoztatására. Sokszor heteken keresztül tart egy-egy utazásuk, amíg elérik a magas északon, Norvégia kies tájain fekvő német katonai őrhelyeket. Nem egy esetben a legrosszabb időjárási viszonyokkal, hóviharakkal, kellett megküzdeniük és az éjszakákat fűtellen szobában töltötték. Mindezt az áldozatot azonban a német színészek kivétel nélkül szívesen megkötözték és nem egy esetben a berlini állami színházak tagjai, vagy a filmnagyságok közül jónéhányan felkeresték a hazájuktól távol élő német katonákat. Ezek a látogatások azonban a nehéz közlekedési viszonyok következtében évente csak néhányszor ismétlődhetnek és ez kevésnek bizonyult a szórakozás után vágyó, elhagyott katonák számára. Ezért egy szép napon a német katonák ott fenn a Polarfronton önállósították magukat és saját színházat alapítottak, kizárólag katonák fellépéivel. Elsőszöben Lessing „Minna von Barnhelm” darabja szerepelt a műsoron. A színpadi díszleteket egy ismert színpadi díszletező tervezte, aki jelenleg ott teljesít katonai szolgálatot. Rövid két hónap leforgása alatt az említett színdarab 55-ször került előadásra. Ezek az előadások a katonanézők és szereplők részére egyaránt igen nagy szórakozást és örömet nyújtanak.

A budapesti zsidók nem használhatják a telefonokat

A postavezérgazgatóság érintkezésbe lépett a rendőrséggel a fővárosi zsidók utcai telefonhasználati ügyében. A rendőrség utcai razzikiakkal próbálja megakadályozni a zsidók túlzott telefonálási szenvedélyét. Rendőrök és detektívek ellenőrzik a főváros nyilvános telefonállomásait és azokat a zsidókat, akik a telefonokat használják, leigazoltatják, illetve előállítják.

Ahol megbotozzák a rémhírtérjesztőket

Mint a munkási AZ Oslakó politikai és társadalmi hetilap jelenti, az ottani m. kir. honvéd állomásparancsnok a múlt hét végén szigorú rendelkezést adott ki, hogy minden rémhírtérjesztőt, akár ki legyen is az, meg fog botoztatni. E szigorú fenyegetésnek meg volt a hatása, mert egy csapásra megszűnt a rémhírtérjesztés, amely úgy látszik. Munkácsón is felütötte a fejét. Helyes lenne, ha ez a mindenesetre szokatlan, de a rendkívüli viszonyoknak megfelelő elriasztási módot mindenütt alkalmaznák ott, ahol erre szükség van.

Ammondó vagyok,

hogyminden
örömben örömmel
van. Hun kis-
sebb, hun na-
gyobb. Ölig a
hozzá, a hiél éle-
jin kiballagtam a
miéltóságos Kirá-
ly Jenő igazgató-
tuó doktor ur vendigfoga-
dójába. Az Erzsibetbe, odakünn a
Győri-út végibe. Nem panaszkod-
hatom, no — a miéltóságos ur
mint régi ösmerőst magyaros
vendigszeretettel fogadott s en-
nek föltán a viszontlátás örö-
mire a balkezem fejről a finum-
ra ilesített késivel egy csuf szó-
csinyt mingyár ukkivágott, hogy
csak Ecuóval igen jó érzem
magam, otthonosan, hiszen nem
is ollan rigen törzsvendig vuó-
tam itt a sebészeten a hetes szá-
mu szobába. Ekódorogtam hát
ekkcicsint a folosón, kerestem a
kedves gondviselőjimet, akik an-
nak idején szenvedésem napyai-
ba igen jó lélekkel vuótak hoz-
zám. Kérdésgeltem sorra: itt van-
e a Czimmer doktor ur, akinek
ollan kedves gordonkahangja
vuót? Mongyák, a harctéren
van. Mit csinállon az ember, só-
hajt. Hát a nacceru fűdópólóné,
a Teréz néne? Nyugdijba ment,
felelik. Hümmögtem. De a Szánk-
cia Kedves Nővir csak itt van?
Az meg evütték Szigetvárra.
Ejha, mondok. Pedig millen
anyáskodva iparkodott a szen-
vedisémet enyhíteni! Iés a Meli-
na Kedves Nővir? Nem beszil-
hetniék véle, út is igen kedvel-
tem? Ammeg ippen most van
odaát, ebidel. Hát a szép feke-
teszemű Teri, aki ollan finuman
ellátott annivaluóval? Ammeg
félhóment. O, a jólköm. Hát
igen. Ennyi örömmel csöppent a vi-
szontlátás örömbibe. Már fordul-
lok is vissza, hát ki gyün vélem
szembe, a bal kezibe hosszú vi-
kony barna gumicsövet látatva?
Valami hólagbajostul gyütt a
„heletes doktor“ ur, a Juóska.
Teccik tudnyi, a Gaál Juóska. Az
ám. Kutyamód megörventem
nekijje. Hát hogy a fenyébe ne,
hiszen mikor a juó Isten végzé-
siből ott köllöttém nyomni a
kuórházi ágyat, este-eggel út
vuót a leghűsigeőbb látogatóm.
Elsőnök is, utolsó is út tudat-
koltta meg, hogyan irzem magam
s mivel tudván tutta, hogy a
magyar ember miég a halálos
ágyán is szüvessen hall ekkis
politikát, ha igen ellévett a nya-
vala, innecijó helett a Juóska
ekkis malomalatti politikálással
sokszor herébillentette a közér-
teletemet. Vaj hát mikor estén-
ként ehadakoztunk azon is, mel-
lik a jobbik csapat, a Vasutas-e
vagy a SFAC? Mer ién miég be-
tegen is inkább a Vasutasok fele-
huztam, Juóska meg egizszi-
gesen is amoda szurkut. Úgy ám.
Azút, hogy így összemelegettünk,
lassankint kiösmertem, millen
sokat érő ember ez a Juóska. E
nemcsak pompással fuvarozza a
betegeket a kezelőbe, mütöbe
meg vissza, hanem úgy irtí a
betegségeket, akar egy kiesz-
doktor. Juó szemé, juó esze van
s a Királ miéltóságos ur oskolá-
jába temérdekét ellesett. Ösmeri

má a betegek minden bónáját,
tud a nyelvükön, akar ur, akar
paraszt legyen. Iés mindennel
törődik. Mikor itt vuótam a he-
tesbe, igen szép szilveszteri ün-
nepséget rendeztek a betegek-
nek. Juóska rendezte. Ú tanította
be a szemézetet s azt is meg-
tuttam, egy riszt út is irta az
előadásnak, de úgy ám, hohát
nem lettek töle betegőbbek a be-
tegek. Süöt. Ecuóval Gaál Juós-
ka amollan ezermestere a sebész-
szetnek. Megbízható, hűsige,
szorgalmas, hasznos embere. Hu-

szonót álló esztendő óta. Mast
hogy összetalálkozunk, minnyár
meg is grétulátam, hohát segille
az Isten erőbe, egizszi-
gbe, hadd töccse ki a miég hátralívó tizen-
ötöt is, aztán ilveze majd a juól
kérde-
mült nyugdíját igen-igen
sokájig. Gaál Juóska nagyot niz,
aztán szépen köszönyi a kíván-
ságot, de tivedis van a dolgoba.
Mifénye tivedis? — csudálkozok.
„Mer hát nyugdíjról szuo se le-
het, én miég nem vagyok kié-
rem kinevezett altisztye a vá-
rosnak“. Megeskettem rá, nem
hittem el. De nem ám! Ez a 42
esztendő ember a java illetyi-
ből 25 esztendőöt arra fordított,
hogy az istápolásra legjobban rá-

szorult nipóknak, a betegeknek
mindenkép hasznukra legyen, a
fiél élettyit a város beteget közt
érdemes munkába töttötte el iés
ma ott áll mindezekután, hogy
miég a legelejénél se áll. Ha
hertelennyibe valami baj érne
hjába a 25 sziep munkás eszten-
dű, egy riézkrajcár nyugdíjat se
kaphatna. Hát igen. Pedig a fer-
táj század alatt biztossan törtint
itt altisztyi kinevezis. Iés hogy
azokból miég viletlenül se jutott
ennek a derik embernek, ezi hát
módfelet/ rühellem. Ehihetik ne-
kem, evvuót a legnagyobb örömmel
az ién örömbibe. Bizoany.

(—)

Mibe kerül az angolszásoknak egy-egy bombázás

Dóczy Lóránd előadása — Sopronban

A légitombázásokról előadást
tartott Dóczy Lóránd alezredes a
soproni nyári egyetemen. Dóczy
Lóránd repülőmérnök-kari alezre-
des kiváló szakember, akinek ada-
tai feltétlenül pontosak. Éppen
ezért közöljük előadásának ada-
tait, melyek nemcsak rendkívül
érdekesek, de egyúttal cáfolhatat-
lan bizonyítást nyújtanak, hogy az
angolszásoknak nagyon sürgős a
háború befejezése, mert az eddigi
tempót sem anyagban, sem em-
berben nem bírhatják.

Dóczy alezredes Budapest ve-
szélyeztetésével kapcsolatban fel-
vetette azt a kérdést, hogy egy
négyzetkilométer beépített hely,
tehát a fővárosnak egy bizonyos
hányada elpusztításához mennyi
bombára, mennyi repülőre és a
bombázás technikai végrehajtásá-
hoz szükséges ide és visszarepülé-
shez mennyi folyékony anyagra
van szükség.

Hatalmas számok tűnnek ki a
szakszerű számítás alapján. 870
bombázó 1750 tonna bombával
tudna egy négyzetkilométer be-
épített területet rombadönteni.

Nézzük meg, mibe kerül egy
870 gépből álló bombázó kötelék-
nek egy-egy iderepülése, támadá-
sa és visszarepülése?

Az olaszországi repülőterekről
felszálló bombázóknak ide és vis-
zsa nyolc órát kell repülniök.

Egy ilyen repülésre 690 vasúti
tartálykocsi békint használnak
el. Ez hatmillió kilencszázezer li-
ter benzint!

Ugyancsak kell nekik 35 tar-
tálykocsi olaj.

A gépek löszerszükséglete:
Bombázógépenként számítva 10—
10 géppuska, vagy gépágyú szük-
séglete egyenként ezer lövéssel 8
millió 750 ezer lövedék. Ennek sú-
lya 298 tonna, tehát harminc va-
gon rakomány. 175 vagon bomba,
690 vagon benzint, 35 vagon
olaj és 20 vagon lösz, összesen
tehát egy ilyen bombázókötelék
bél ezzer vagon kitévő anyagot
használ el egy bombázáshoz! Eny-
nyi gép előkészítéséhez, felhasz-
nálásához 16 repülőterre van
szükség. Egy-egy gépbe kell tíz
hajózó személyzet, összesen tehát
8750 ember, aki iderepül. A földön
az előkészítéshez, felszereléshez, a
híradáshoz kell gépenként 50, te-
hát összesen 52 ezer kiképzett sze-
mélyzet.

Ezek csak a bombázók.

De a bombázókkal sok kísérő
vadász is jön. Ezeknek a fenti
bombázókkal való ide és vissza-

repülésre 70 vasúti tartály ben-
zinre, 3 tartály kocsi olajra, há-
rom vasúti kocsi löszerre van
szükségük, tehát 76 vagon anyagra.
Négy repülőter kell nekik az
előkészítésre és felszállásra. Ez a
hajózó személyzettel együtt 7800
fő munkáját követeli.

Tehát egy négyzetkilométer
elpusztításához ezer repülőgépet —
bombázót és vadászt — kell el-
küldeni, ezer vagon folyóanyagot
felhasználni és 60 ezer főnyi sze-
mélyzetet igénybe venni. 600
ilyen bombázás tudná csak rom-
badönteni Budapestet.

Ezzel szemben a védelem, a sa-
ját és szövetséges vadászok üzem-
anyag felhasználása egy-egy tá-
madás zavarásához, tekintettel,
hogy csak rövid ideig kell a levegő-
ben maradniok, tízennegyszer
kevesebb.

A támadó egy bevetésnél tizen-
négyezer annyi üzemanyagot fo-
gyaszt el, mint a védő.

Az angolszász benzint és olajter-
melés megbízható adatok szerint
évi nyolcmillió tonna. A német és
velük szövetséges termelés pedig
1 millió 800 ezer tonna, tehát
a mi termelésünk az ellenség ter-
melésének közel negyed része,
viszont az elhasználás tízennégy-
szer kevesebb, tehát nem olyan
ijesztő az ő fölényük üzemanyag-
ban, sőt megnyugtató a mi erőnk.

Ha még azt tekintjük, hogy a
hatszáz ezer dollárba kerülő bom-
bázógépekből minden támadásnál
átlag 5—9 százalék pusztul el föld-
di és légi elhárítás, valamint mo-
torromlás következtében, akkor
felmérhetjük, milyen hallatlanul
sokba kerül ellenségeinknek a sok
repülő-támadás!

Az angolszászok anyagi ereje és
kiképzett emberutánpótlása sem
kimeríthetetlen. Egy-egy bombá-
zásra ezer vagon anyag kiterme-
lését és felhasználását nem bír-
hatják igen sokáig, hiszen még
hozzá kell venni azt is, hogy ren-
geteg hajót, autót, tankot stb.-t
kell üzemben tartaniok. És min-
den pusztul, mindent állandóan
pótolni kell.

Hajnali három órakor, az elsötétítés alatt érte tetten a rendőr Szanyi Sándort, aki egy lezárt zsidó lakásba tört be

Alig hogy befejeződtek az
egyik nyomozás munkálatai, mel-
lyek Linka Miklós, Mayer Jó-
zsef és ennek fia vakmerő be-
törésének részleteire vetettek
fényt, már egy másik — betörő
ügye foglalkoztatja a rendőrsé-
get.

A tegnapi virradó hajnalon
az Ötvös-utcában levő Davido-
vits-féle zsidó házban az egyik
lakásból világosságot látott az
örszemes rendőr kiszűrődni. Ek-
kor hajnali három óra volt. A
rendőr közelebb ment és ekkor
fedezte fel, hogy a lezárt la-
kásban, amelyben azelőtt zsidók

laktak, valaki van. Betörőt sejt-
tett.

Felszólította, hogy jöjjön ki a
lakásból, mire a férfi a vele volt
kosarat, melyben ruhaneműt cso-
magolt össze, kiürítette és az ab-
lakon át menekülni akart. Egy-
nesen a rendőr karjai közé.

A rendőr felismerte: a rendőr-
ség egyik régi ismerőse, Szanyi
Sándor 36 éves napszámos volt a
betörő. Beismerte, hogy ki akarta
a zsidó lakást fosztani. Most fo-
lyik a széleskörű nyomozás Szanyi
Sándor ellen, aki a rögtön-
ítélő bíróság előtt felel majd tet-
téért, mert elsötétítés alatt kö-
vette el.

Halálra zuzla a vasúti ütköző.

Borzalmas szerencsétlenség történt szerdán az egyik soproni pályaudvaron. Fürtl Ferenc 28 éves nős, vasúti kocsif rendező, ki Wieden 26. számú házában lakik, tolatás közben az ütközők közé került. Társai már nem tudtak segíteni a szerencsétlen embert, az ütközők halálra nyomták.

A helyszínrre azonban még kihívták a mentőket, akik azonban már ugyancsak a beállott halált tudták konstatálni.

Fürtl Ferenc halálának közvetlen oka, belső elvérzés volt. A szerencsétlenségért senkit sem terhel a felelősség, miután az Fürtl vigyázatlansága folytán következett be.

Cápa a tóban

Amszterdamból jelentik: A hollandiai Lauwer-tó partján nemrég két munkás arra lett figyelmes, hogy egy hatalmas hal felkavarja a tó vizét, amely vöröslött a vértől. Amikor közelebről szemügyre vették a szörnyeteget, kiderült, hogy a tóba, amelyet a nyugat-freslandi tengerparton csak egy nagy gát választ el a tengertől, hatalmas cápa került. Amíg átverődött a gát drótszövényén, alaposan megsebezte magát. A munkások dorongokkal estek neki a szokatlan vendégnek és hamarosan agyonverték. A cápa négy mázsát nyomott.

250 köbméter víz esőcseppek alakjában

Földi életünkben az eső éppoly fontos szerepet játszik mint a nap sugar. Időjárásukatok már gyakran vizsgálat alá vették az esőcseppeket, megmérték súlyukat és megállapították az aláhulló cseppek sebességét. Az esőcseppek legkisebbje az úgynevezett „szitáló” esőcsepp, amelynek átmérője csupán 0.4 mm., súlya alig 0.2 g. Ezzel szemben a felhőszakadások formájában lezuduló óriás esőcseppek 37 kilométeres órákinti sebességet érnek el. A finom esőcseppek sokkal alacsonyabbról hullanak és így sebességük is kisebb. Megállapították, hogy a Németország területét érintő esőzések évi vízmennyisége több mint 250 milliárd köbméter. Vannak azután különleges esőcseppek is, amelyeket a laikusok és a népbaboná könnyen félremagyaráznak. Így az 1934-ben az olasz Alpokban észlelt égővörös esőcseppek színét Észak-afrikából hozta át egy szélvihar és festette meg a víz cseppeket, úgyszintén hasonló jelenség amikor úgynevezett „tej” hull alá a felhőkből, mert ez szintén a meszes talajt felkavaró viharokkal magyarázható, amelyek ily módon az esőcseppeket megfestve fehéren térnek ismét vissza a földre. Számátlan példát lehetne még felsorolni az esőcseppek elszíneződése tekintetében, amelyekre a tudomány mindig megfelelt. Ezek a tárgyilagossá megállapítások azonban semmiesetre sem csökkentik a természet titkainak varázsát.

Mezei őrségen

Csendben ráborította sötét palástját az éjszaka a falura és a mezőségekre. A magasságos égbolton folyton sokasodtak a csillagok, míg végre az egész égboltot, egy drága, rubint és gyémánttal kirakott, maharadzsa díszpalástjához hasonlított...

A faluban elült a zaj, a cséplőgépek bűgása is elhallgatott. A munkában elcsigázott emberek, alét álomba merülten feküdtek fekhelyeiken. A hátart, a drága életet adó és a még a mezőségben künn levő gabona keresztjeit őriző, mezei határőrség volt ébren, szortyogtatva dohánynélküli pipájukat. Halk szóval, kecsés beszéddel, virrasztották az éjszákát.

A süket csendben egyszer csak gyanus bűgás elhaló, majd erősödő nesze hallatszik. Ferenc bácsi, őr az egyik őrségen, a mult világháború „metálás” ősz veteránja, felszegi a fejét és mint a jó vizsla, figyelni kezd. Gyanus ez a zűgás, nem a mi repülőnk, al'apítja meg.

„Csülökre fiúk! Rendelkezik, a velem „strázsáló” két levente fiúhoz intézve szavait. Soha nem tudhatja az ember, hogy mit szülhet a világ. A fiúk máris alpon vannak. Marokra fogva a vaslapát nyelét, mert a mai háborúban a hazai fronton, a mezőségben most ez a szerszám a legjobb fegyver, a gaz „tommyk” kétfélegit gyújtólappal szemben. Az is igaz, hogy Ferenc bácsi váltig emlegeti, hogy a „tommyk” kupájával is szeretné egyszer úgy Isten igazában megismertetni a lapátos végét... De hát a tommyk nem virtuosus legények! Nem mint a rábaközi magyarok. Éjjel, és lopakodva, irdatlan magasságban, ahol meg a darvak és golyók sem járnak, szokták elintézni gazemberi munkájukat...

A repülő rohamosan közeledett! Már majd a fejük felett

járt. Egyszer csak az őrségtől 2-3 száz lépésre, kékes tüzláng csapott fel a learatott tarlón, a búzakeresztek között. A subákból pillanatok alatt kibujtak. Lapátjaikat marokba szorítva, futólépésben rohantak a lángoló égő tarlóra. Pár perc alatt telehányták földdel a gyújtólapp okozta tüzet, mielőtt nagyobb baj történhetett volna. Amikor jól elszigetelték a tüzet, Ferenc bácsi az öklét rázta a távozó gép után és csak most szólalt meg. Csak egyszer is nyalíthatnák kupán a gézengúz, tudom lecsücsölnél az alfeledre!

Reggeli leváltásnál jelenti a „Légo” parancsnokságon:

— Alásan jelentem, parancsnok uram, az éjszaka nem történt „ollasmi” — Csak egy rongyos „ángol” valami a fenét le dobott, ami megpörkölte a tarlót. De nyomban eloltották. Azt gondoltam, hogy ezért miért „riogásom” az alvók nyugalmát. Mi magunk is birtunk a tüzzel.

Végignézem a barázdált képi, kerges tenyerű öreg magyaron. Ruháján, haján meglátszik az éjszakai tűz, pernyéjének a nyoma, 67 esztendővel a vállain, de a veleszületett kötelességtudással, magyar becsületességgel állja a vártát és a megtörtént eseményről úgy beszél, mint ha csak a pipájából verte volna ki a hámút. Pedig nagy veszedelmek keletkezését fojtotta el.

Szívemem egy meleg hullám csap át! Szeretném megölelni az őreget. Kezet szorítok vele, s megdicsérem éber és bátor magatartásáért.

— Hja, uram, — feleli, — nem aludni vagyunk mi kiállítva az őrségre. És ami a fő, az a kötelesség.

Ezeket látva és hallva, Petőfi jut eszembe, amikor azt mondja: „Nem fajult el még az ősi vér, Minden cseppje drága gyöngyökét ér...”

Hirek mindenfelől

— **ELETÉVEL JÁTSZIK, AKI A RIADÓ IDEJÉN SEM REJTŐZIK EL.** Dél-Zalában a riadó alkalmával többen a szántóföldeken maradtak. A gépekből golyózápor zúdult rájuk. A Nagykanizsán kirobogott lófogatú tűzoltófecskendőn ülőkre is gépfegyvertűzet zúdítottak az angolszász repülők. A géppuskatűz figyelmeztet mindenkit, hogy riadóra tűnjön el az óvóhelyekben. — mert különben élete nincs biztonságban.

— **SOPRON ASSZONYAI VÁNDOR KELENGYÉKET KÜLDÖTTEK HÁROM UDVARHELYSÉKI KÜZSÉGNEK.** A sepsiszentgyörgyi „Székely Nép” írja: A soproni Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége, elnöknőjük kezdeményezésére három udvarhelymegyei községnek, Bardóc-nak, Homoródalmásnak és Lövetének értékes vándorbabakelengyékét ajándékoztak. A bardóci vándorkelengye közérdekű ked-

ves szolgálatát már meg is kezdte, a közelmúltban az egyik sokgyermekes családanya újszülött fiacskája részére kiadásra is került. A székely községek asszonyai soproni magyar asszonytestvéreiknek az értékes ajándékokért — hálás köszönetet mondtak.

— **1847-BEN** a szudétavidéki Braunauban és Elbogenben két meteor hullott le, amelyek ma is a világ leghíresebb meteoritjai közé számíthatnak. Az egyik 24 kilót nyomott, a másik 17-et. Az egyiket a braunai kolostorban helyezték el, a másikat, amely köré egész mondakör szövődött az elbogeni városi múzeumban. Ez utóbbi vasat, nikelt kobaltot, rezet, magnéziumot, klórt és ként tartalmaz. Braunauban ma már csak történelmi emlékek láthatók az egykori meteoritok, mert az égitest darabjait annakidején Európa különböző múzeumaiba szétküldték.

— **MINDEN ÁTUTAZÓ HONVEDET MEGVENDEGEL A SÁROSPATAKI BAJTÁRSI SZOLGÁLAT.** A sárospataki Bajtársi Szolgálat vitéz Füzesséry Sándorné elnöknő vezetésével elhatározta, hogy minden Sárospatakon átutazó honvédet, valamint sebesült katonát megvendégel. Az állomáson a környék lakosságának adományából nagymennyiségű ételmezt, gyümölcsöt, hűsítő italkat halmoztak fel és azokat pataki asszonyok és leányok, mint a helybeli Bajtársi Szolgálat tagjai szolgálatjuk fel az átvonuló katonáknak tagjainak. Eddig több ezer a megvendéglalt magyar honvédek és sebesült német katonák száma. Az adakozásban jó szívet a környék gazdái, tisztviselői és a módosabb emberek egyaránt részt vesznek.

— **HÁZTARTÁSI ISKOLAK ELLÁTJÁK A BERLINI SZALMAÖZVEGYEKET.** A bombasújtotta nagyvárosokból kiköltöztek az asszonyok és a gyermekek. A férfiak, kiket hivatásuk a városhoz köt, maguk kénytelenek szalmaözegegyi sorsukban ellátásukról, több-kevesebb sikerrel gondoskodni. A német női munkaszolgálat végül megszánta őket és háztartási iskolák egy részét rendelkezésükre bocsátotta, hol most a fiatal leányok és asszonyok, kik korábban háztartást, gyermekgondozást és lakásművészetet tanultak, szorgalmasan dolgoznak, hogy az árván maradt szalmaözegegyek ne nélkülözzék a korábban megszokott jó ellátást. Az agglorányok, akik nincsenek ilyen szerencsés helyzetben, elérték, hogy legalább jó tanácsokat kapjanak, hogy hogyan kell háztartásukat praktikus berendezni és a hal adagot, vagy vasárnapi pecsenyét izletesen elkészíteni.

— **TOKIOBÓL.** Sado Iguby a japán kormány szóvivője így nyilatkozott: „A japán nép mélyen sajnálja a közbenjött esetet, egyúttal azonban boldogok vagyunk arról hallani, hogy a Führer az élete elleni merényletet szerencsésen túl élte és csak könnyen sebesült meg”. Majd így folytatta: „Mégjobban örülünk azonban afelett, hogy a Führer jellemző tett-erejével megszakítás nélkül folytatta felelősségteljes működését, hogy népet eredményesen vezesse keresztül a háború e döntő szakaszán.”

Felsődunántúli
HÉTFO.

Felelős főszerkesztő:
NOWINSZKY REZSŐ.

Németországi főmunkatárs:
FARSKY TIBOR.

Kiadásért felelős: KARDOS ARPAD
Kiadja a Soproni Sajóvállalat
Nyomatott vargasi Máté Ernő
könyvnyomdájában, Sopron.